

CI2, o. p. s.

Zdroj: Wikipedie

Indikátory udržitelnosti

MOBILITA A MÍSTNÍ PŘEPRAVA V KRNOVĚ, 2017

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Obsah

Cíle průzkumu	3
Indikátor ECI A.3: Mobilita a místní přeprava obyvatel	3
Metoda dotazování	3
CI2, o. p. s.	4
Socio-demografické složení respondentů	5
VÝSLEDKY INDIKÁTORU: MOBILITA A MÍSTNÍ PŘEPRAVA OBYVATEL	7
Počet cest	8
Systematičnost cest	8
Důvod cesty	8
Způsob dopravy	9
Udržitelnost dopravy	9
Počet osob v automobilu	10
Vzdálenost cesty	11
Doba cesty	12
Cesta po městě a mimo město	13
Vybavení domácností dopravními prostředky	14
Závěry	16
Použitý dotazník	17

Cíle průzkumu

Cílem dotazníkového šetření „*Mobilita a místní přeprava cestujících*“ bylo zhodnotit dopravní chování vybraného vzorku obyvatel města, přičemž detailněji se šetření zaměřilo na:

- Zhodnocení mobility a místní přepravy obyvateli Krnova.
- Identifikaci vybavení domácností Krnova dopravními prostředky.
- Získání podkladů pro stanovení indikátoru Ekologická stopa města.

Závěrečná zpráva a způsob prezentace výsledků zohledňují především určení průzkumu. Výsledky jsou uváděny v přehledné podobě pomocí grafů či tabulek tak, aby jednotlivá zjištění bylo možno zohlednit a využít jako podklad nebo inspiraci orgánům města při konkrétních opatřeních a rozhodnutích. Grafy a tabulky jsou doplněny vysvětlujícím textem, který upozorňuje na nejdůležitější zjištění.

Indikátor ECI A.3: Mobilita a místní přeprava obyvatel

Indikátor ECI A.3: **Mobilita a místní přeprava cestujících** je jedním z deseti standardizovaných indikátorů používaných v ČR pro hodnocení místní udržitelnosti.

Zjišťuje a popisuje mobilitu občanů žijících na území dané samosprávy. Mezi základní hlediska (a k nim se vztahující jednotky měření), které přispívají k určení obecného modelu mobility každého občana, patří:

- účel cest a jejich pravidelnost během týdne, kde můžeme cesty rozdělit na „systematické“ a „nesystematické“ (podíl systematických cest v porovnání s podílem nesystematických cest);
- průměrná denní vzdálenost cesty na osobu (km na osobu);
- délka trvání cest (čas cesty v minutách);
- použité druhy dopravy pro tyto cesty a/nebo pro různé vzdálenosti každé cesty (podíl vtahující se k různým druhům dopravy zahrnutým do průzkumu);
- počet cestujících v autě;
- rozdělení cest na cesty po městě a mimo město.

Metoda dotazování

Dotazníkové šetření bylo provedeno pomocí **standardizovaného dotazníku**, jenž byl použitý i v jiných městech ČR. Samotné dotazování proběhlo formou řízeného rozhovoru (tazatel se ptá a respondent odpovídá) s využitím proškolených tazatelů. Šetření proběhlo v průběhu března a dubna 2017 mezi vybranými obyvateli města. Volba respondentů proběhla dle náhodného výběru **domácností** v Krnově a místních částech, kdy dotazník, týkající se mobility, vyplnili všichni přítomní členové domácností. Za děti mladší 18ti let vyplňovali dotazník jejich zákonní zástupci. Cílem bylo získat odpovědi od minimálně 500 dotázaných.¹

V dotazníkovém šetření indikátoru mobility měli respondenti ve svých odpovědích vycházet ze zkušenosti svého **běžného pracovního dne a způsobu přepravy během tohoto dne**. Pro údaje z běžného dne bylo možné zvolit všední den předcházející dotazování, pokud to byl den pracovní a neprobíhaly během něj neočekávané nebo mimořádné okolnosti (dovolená, nemoc, pracovní cesta atp.). Respondenti uváděli do dotazníku **počet cest**, které uskutečnili během dne, a ke každé cestě zaznamenávali údaje týkající se důvodu cesty, dopravního prostředku, který použili a délku cesty v kilometrech i minutách. Údaje za všechny cesty všech respondentů se

---

¹ Oproti některým městům, které se zapojily do sledování indikátoru Mobilita a místní přeprava, byly v Krnově zjišťovány způsoby dopravy i osob mladších 18 či 15 let. To v jiných městech nebylo. Výsledky tedy nejsou s jinými městy plně srovnatelné.

posléze zpracovaly a výsledkem byl **podíl rozdělení počtu cest** podle důvodu a způsobu dopravy, dále podle vzdálenosti a doby cestování.

Vedle otázek zaměřených na dopravní chování se šetření zabývalo rovněž **vlastnictvím různých dopravních prostředků domácnostmi** a v případě osobních vozidel i způsobem jejich parkování.

Výsledky byly primárně zpracovány v prostředí programu MS Access do databáze vytvořené CI2, o. p. s. Tato zpráva shrnuje výsledky do podoby tabulek a grafů a stručných komentářů. Tato zpráva se věnuje pouze indikátoru ECI A.3. Neobsahuje srovnání s dalšími městy ČR. Základní srovnání je možno získat na stránkách CI2, o. p. s. (<http://indikatory.ci2.co.cz>).

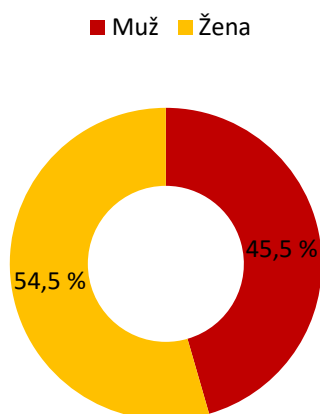
CI2, o. p. s.

CI2, o. p. s., je nestátní nezisková organizace zaměřená na udržitelný rozvoj, vzdělávání, publikační činnost, vědu a výzkum. Jejím cílem je prosazovat udržitelný rozvoj ve spolupráci s veřejnou správou, soukromou sférou, vzdělávacími institucemi a veřejností. Organizace CI2, o. p. s. se dále věnuje oblastem uhlíkové a ekologické stopy a jejich včleňováním do řízení společností a rovněž environmentálnímu reportingu – sestavování zpráv o stavu životního prostředí měst.

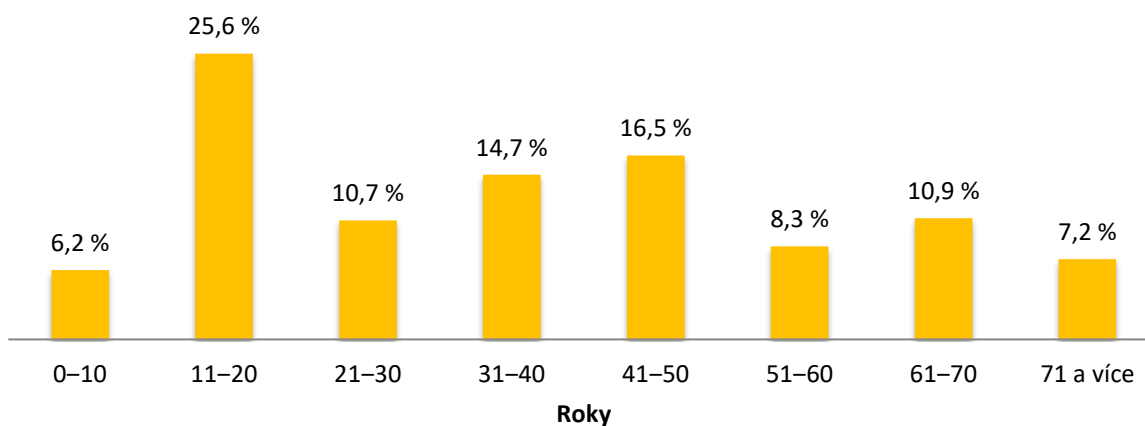
Socio-demografické složení respondentů

V rámci dotazníkového šetření Mobility a místní přepravy bylo v Krnově vybráno 516 dotazníků, přičemž je nezbytné připomenout, že ne všichni dotázaní odpověděli na všechny otázky. Ve vzorku respondentů **převládá počet žen** (54,5 %) nad muži (45,5 %), což odpovídá přibližnému rozdělení mužů a žen ve městě ve věkové skupině dotázaných. Nejvíce je ve vzorku zastoupena **věková skupina 11-20 let** (25,6 %). Při pohledu na zaměstnání a sociální zařazení dotázaných je zřejmé, že valná většina je buď **zaměstnaných** (45,1 %) či **žáků/studentů** (30,1 %). Ve vzorku dále převažují osoby se **středoškolským vzděláním** (40,4 %).

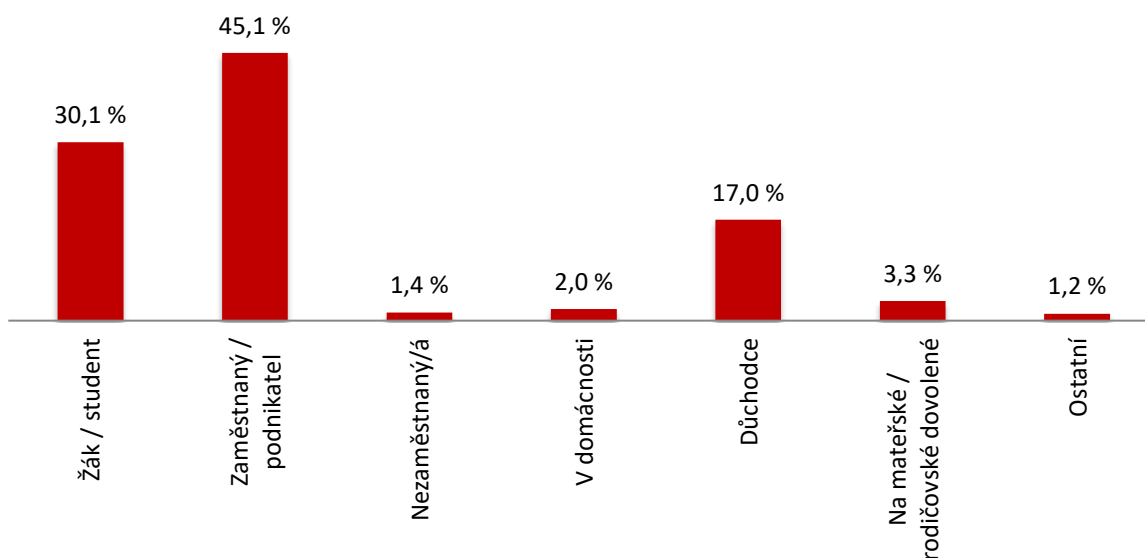
Pohlaví respondentů

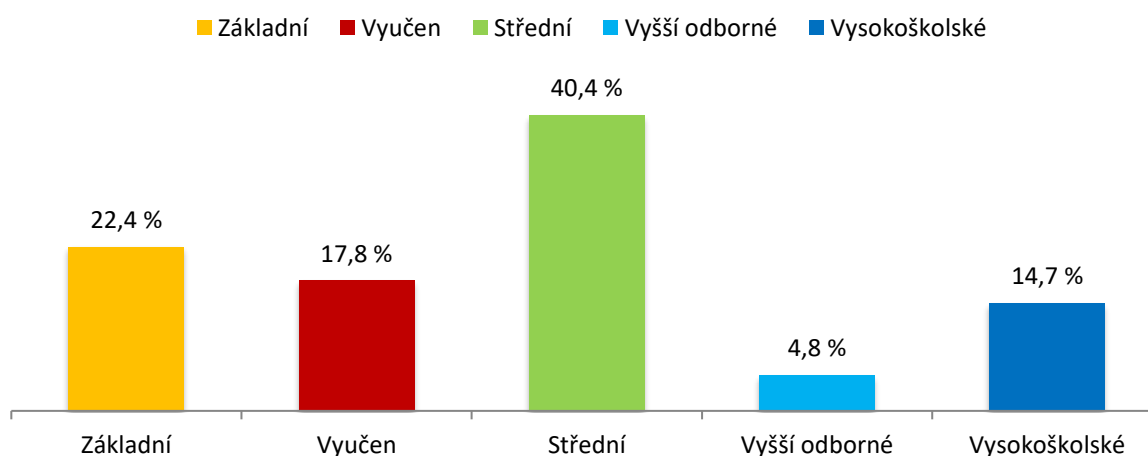
Věková skupina respondentů

Zaměstnání respondentů

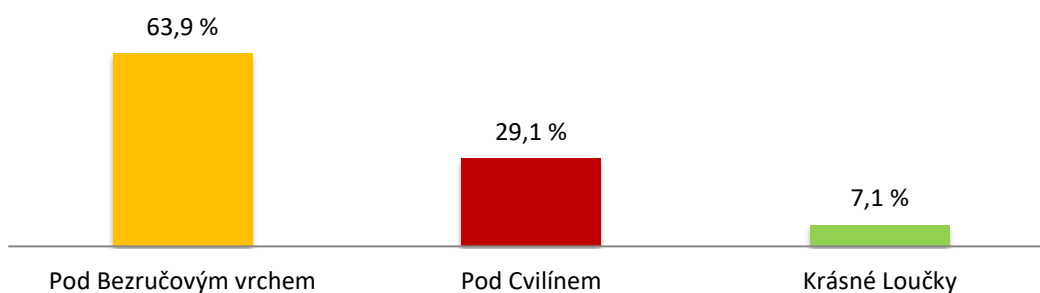

Vzdělání respondentů

Co se týče místa bydliště dotázaných, tak největší zastoupení respondentů ve vzorku je z místní části Krnova „Pod Bezručovým vrchem“ (63,9 %).

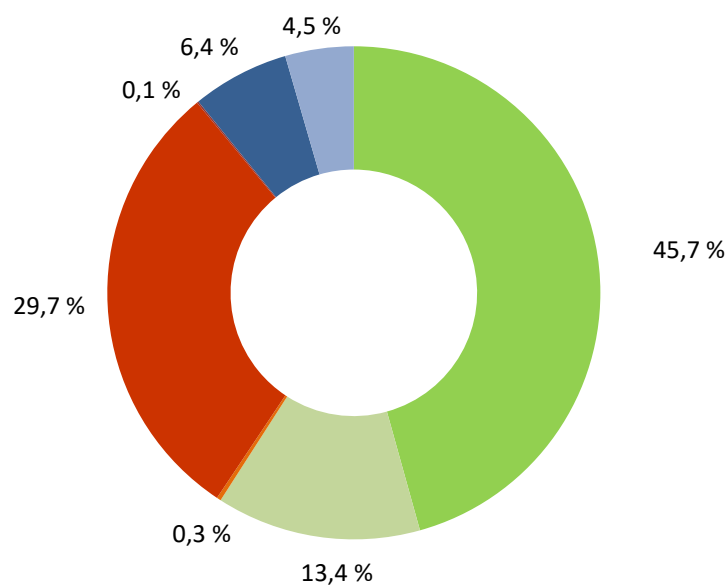
Bydliště respondentů

Titulkový indikátor je takový indikátor, který zastupuje celou oblast a je možné jej prezentovat samostatně. Lze jej přirovnat k titulku v novinách.

Způsob dopravy

■ Pěšky ■ Na kole ■ Na motocyklu ■ Autem ■ Taxíkem ■ Autobusem ■ Vlákem

VÝSLEDKY INDIKÁTORU: MOBILITA A MÍSTNÍ PŘEPRAVA OBYVATEL

Počet cest

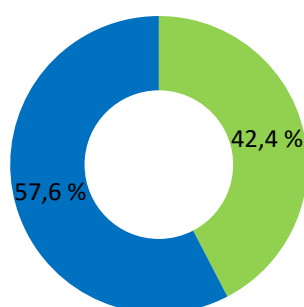
Jeden z prvních údajů, na který byli respondenti dotazováni, byl počet cest, který za den uskuteční. Ten je 3,5 cesty na osobu a den bez ohledu na použitý způsob dopravy a její důvod.

Systematičnost cest

Z nabízených kategorií důvodu cest představovaly cesty do školy a do práce cesty **systematické**, tedy ty, které je nutno pravidelně vykonávat a které probíhají téměř každodenně. Kategorie rekreace, sport, kultura, nakupování a k lékaři představovaly cesty **nesystematické**, tzn. okolnost, která neprobíhá pravidelně. Nesystematické cesty tvořily mírnou většinu, tedy 57,6 %.

Systematičnost cesty

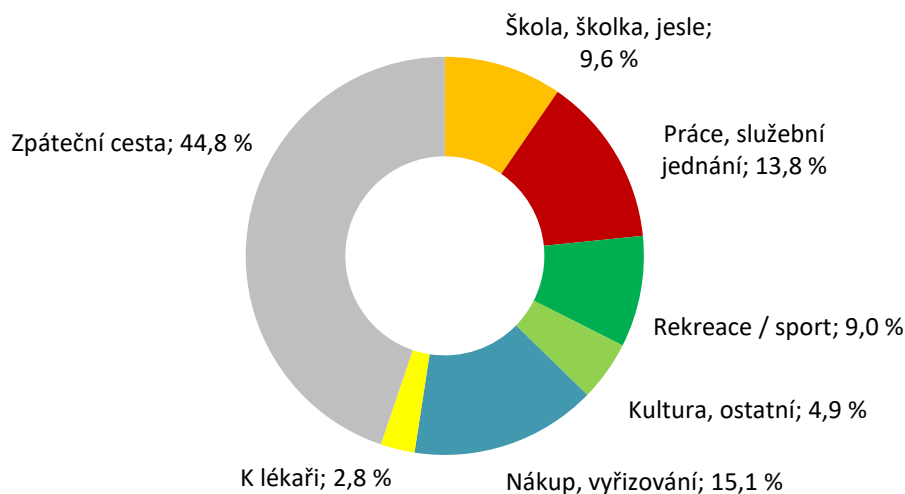
■ Systematické ■ Nesystematické

Důvod cesty

V další části dotazníku měli respondenti určit, která ze sedmi nabízených možností byla důvodem jejich cest/y předešlý den dotazování. Pokud nepočítáme zpáteční cesty, které jsou až sekundárním důvodem cestování, pak lidé v Krnově nejčastěji cestují **za nákupy** (15,1 %) a **do práce** (13,8 %). Cesty do **školy, školky či jeslí** tvořily 9,6 % a za **rekreací či sportem** 9,0 %. Minimum cest bylo uskutečněno **k lékaři** (2,8 %) a za **kulturou** (4,9 %).

Důvod cesty

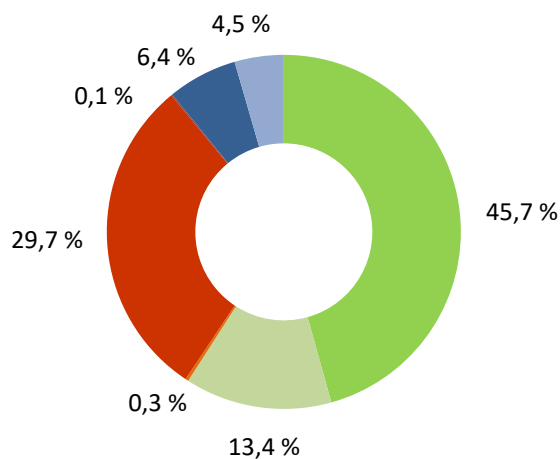

Způsob dopravy

Dále respondenti do dotazníku zaznamenávali, jaký ze sedmi možných způsobů dopravy sledovaný den použili. Z výsledků vyplývá, že největší podíl cest byl uskutečněn **pěšky** (45,7 %). Druhý nejčastější způsob dopravy byl **automobilem** (29,7 %), dále potom **na kole** (13,4 %) a **hromadnou dopravou** (6,4 % autobusem a 4,5 % vlakem). Minimální podíl počtu cest byl tvořen cestami **taxíkem** (0,3 %) a **na motocyklu** (0,1 %).

Způsob dopravy

■ Pěšky ■ Na kole ■ Na motocyklu ■ Automobilem ■ Taxíkem ■ Autobusem ■ Vlakem

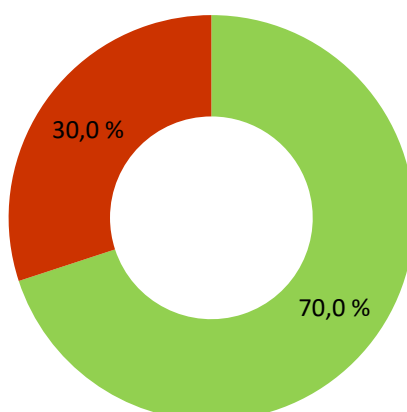

Udržitelnost dopravy

Různé způsoby dopravy je možné kvalifikovat z hlediska udržitelnosti jako **udržitelné** – pěší cesta, cesta na kole, použití hromadné dopravy a **neudržitelné** – cesta autem nebo na motocyklu. Následující graf ukazuje převahu udržitelných způsobů dopravy (70,0 %) nad neudržitelnými (30,0 %).

Udržitelnost dopravy

■ Udržitelně ■ Neudržitelně

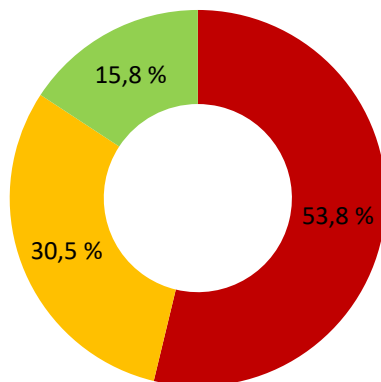

Počet osob v automobilu

Respondenti, kteří uvedli, že svou cestu/y uskutečnili autem, byli dále dotazováni na to, kolik osob autem jelo. Nejvíce respondentů uvedlo, že jelo **samostatně** (53,8 %), méně pak ještě **s jednou osobou** (30,5 %). Ostatní dotazovaní uvedli, že jel **minimálně dvěma spolujezdcí** (15,8 %).

Počet osob v autě

■ Řidič   ■ Řidič + spolujezdec   ■ Řidič + 2 spolujezdcí a více

Vzdálenost cesty

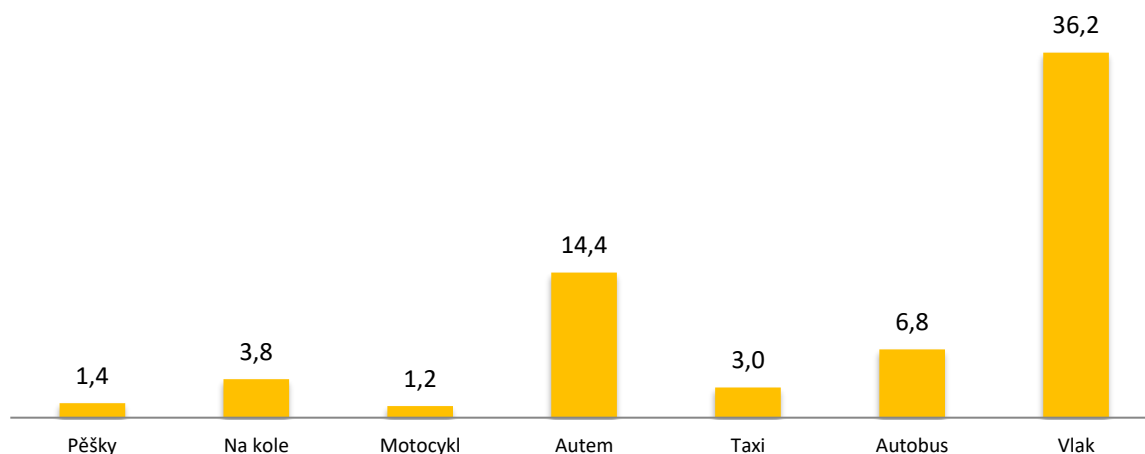
Dalším sledovaným ukazatelem byla **průměrná vzdálenost**, kterou respondenti během jedné cesty urazí. Průměrná vzdálenost cesty, která je uskutečněna obyvateli Krnova, je podle uvedených údajů **7,5 km**.

Průměrná vzdálenost cesty (km)

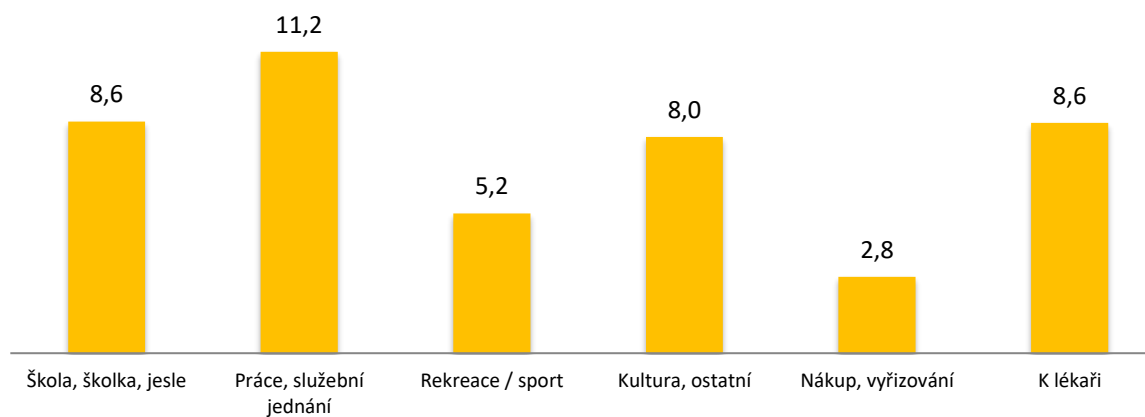

Následující grafy ukazují uskutečněnou vzdálenost podle způsobu dopravy a také podle důvodu cesty (bez započítání cesty zpáteční). Nejdelší jsou cesty **vlakem** (36,2 km) a **do práce / na služební cesty** (11,2 km). Naopak nejkratší cesty jsou **na motocyklu** (1,2 km) a za **nákupy / vyřizování** (2,8 km).

Průměrná vzdálenost cesty dle způsobu cestování (km)

Průměrná vzdálenost cesty dle důvodu cestování (km)

Doba cesty

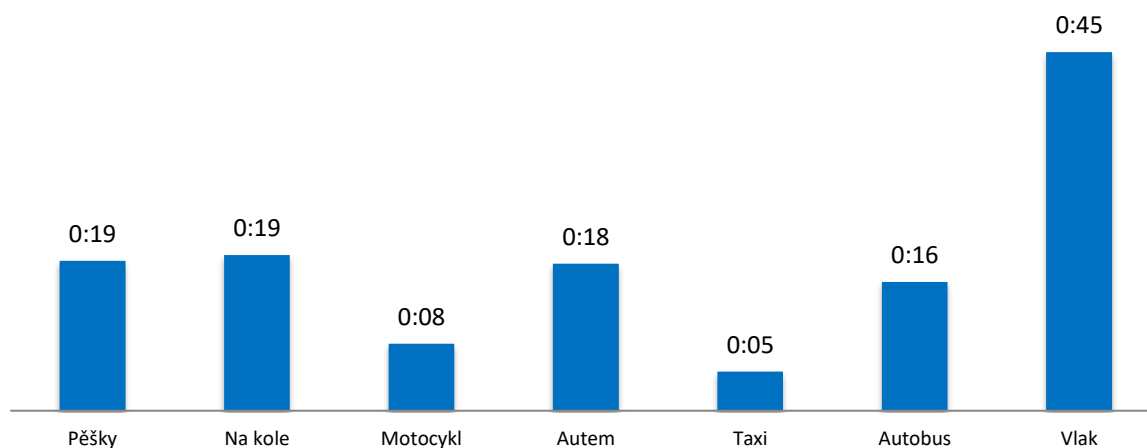
Dalším hodnoceným ukazatelem byla doba cestování, tedy **časový úsek trvání jedné cesty**. Výsledky ukazují, že průměrná doba cesty, bez ohledu na způsob dopravy, je zhruba 20 minut.

Průměrná délka cesty (hod.)

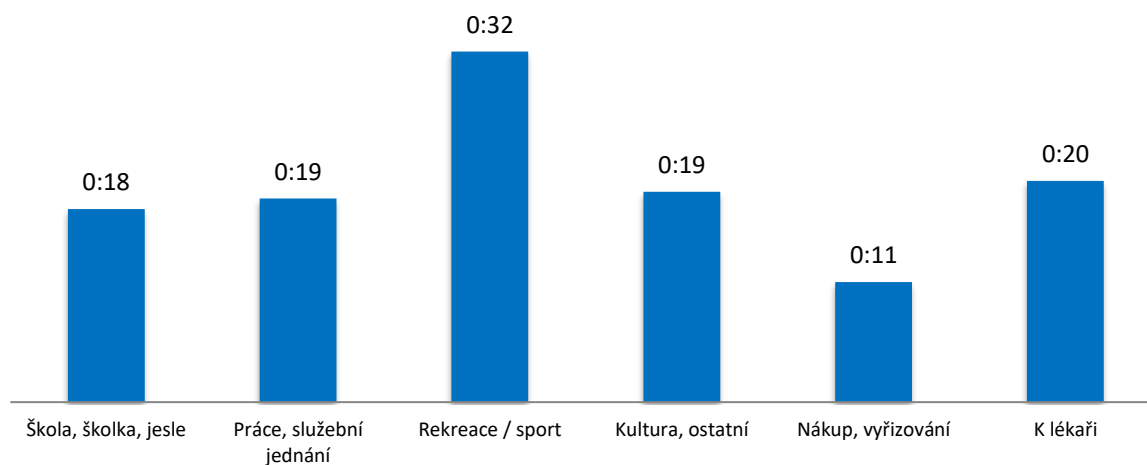

Nejkratší jsou cesty **taxíkem** (5 minut) a za **nákupy / vyřizování** (11 minut). Nejdelší jsou cesty **vlakem** (45 minut) a za **rekreací / sportem** (32 minut).

Průměrná doba cesty dle způsobu dopravy (hod.)

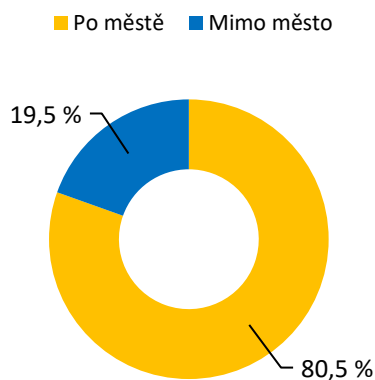
Průměrná doba cesty dle důvodu dopravy (hod.)

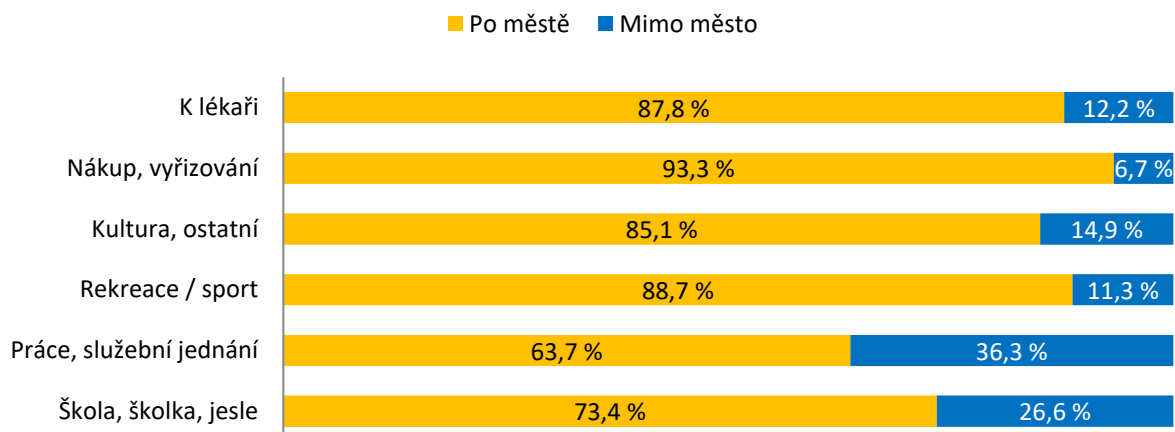
Cesta po městě a mimo město

Jednotlivé cesty v dotazníku byly rovněž rozděleny na cesty po a cesty mimo město. Při zevrubném pohledu na ně vychází, že převládají cesty po městě v poměru 80 ku 20.

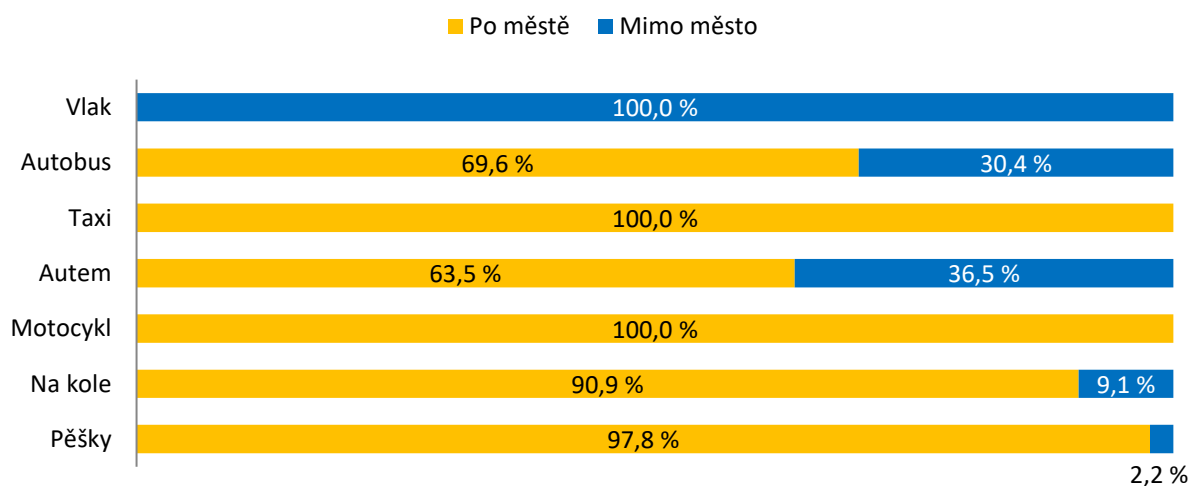
Cesty po a mimo město

Cesty po a mimo město dle důvodu dopravy

Cesty po a mimo město dle způsobu dopravy

Cestování letadlem

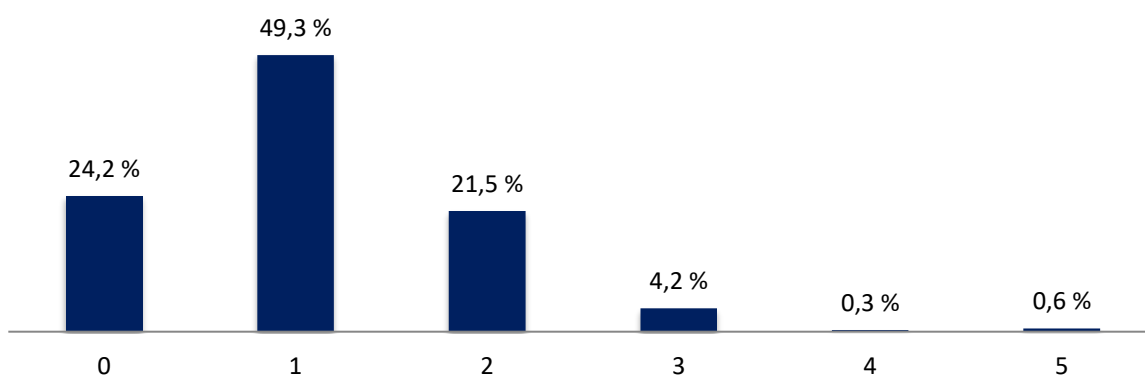
Dále byla do dotazníku byla zařazena otázka zjišťující **dobu nalétanou předchozí rok letadlem** (na dovolenou či služebně), aby bylo možné zjistit výkon osobní letecké dopravy všech obyvatelů Krnova, kdy zjištěná doba lze jednoduše přepočítat na vzdálenost. Z výsledků vyplývá, že 19 % respondentů v minulém roce alespoň jedenkrát letělo. Celková doba, kterou nalétal vzorek 505 respondentů, je 854 hodin, tedy **1,69 hodin** na osobu a rok.

Vybavení domácností dopravními prostředky

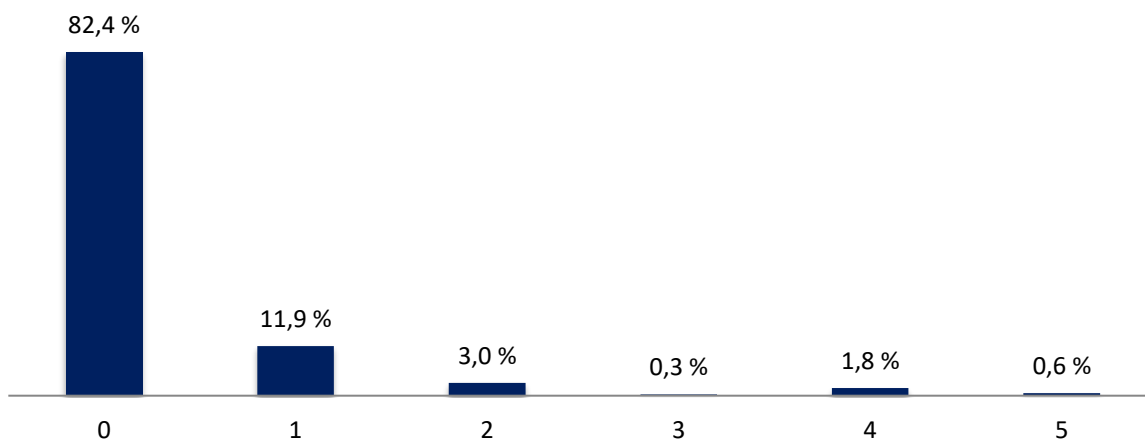
Závěr dotazníku se věnoval otázkám na vybavení vybraných domácností dopravními prostředky (osobní automobily, motocykly a kola). Výsledky ukazují, že vybraný vzorek domácností Krnova vlastní 1,1 osobního automobilu, 0,3 motocyklu a 2,6 jízdního kola.

Při pohledu na stejné výsledky z hlediska jednotlivých domácností se ukázalo, že **žádný automobil** nevlastní čtvrtina z nich, **žádný motocykl** 82 % domácností a **žádné kolo** 15 % domácností. Naopak nejvíce odpovědí v rámci každé skupiny bylo u možnosti **jeden automobil** na domácnost (49,3 %), **žádný motocykl** a **dvě kola** (25,8 %).

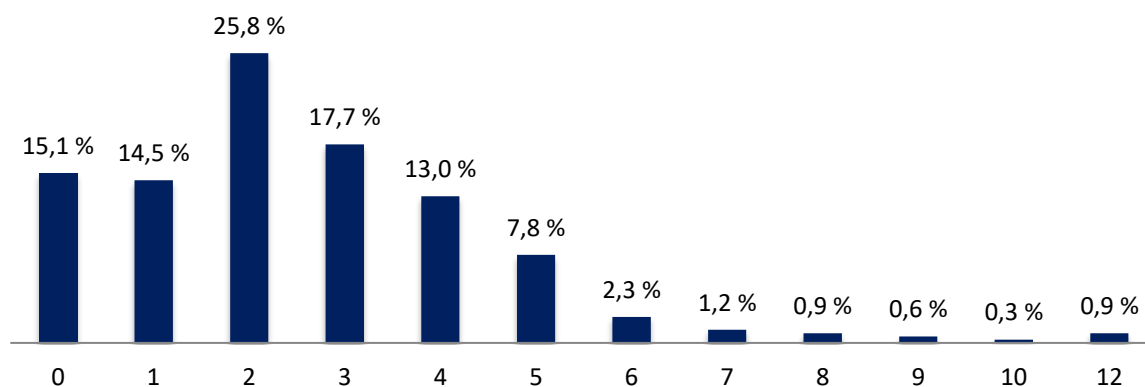
Počet automobilů v domácnosti

Počet motocyklů v domácnosti

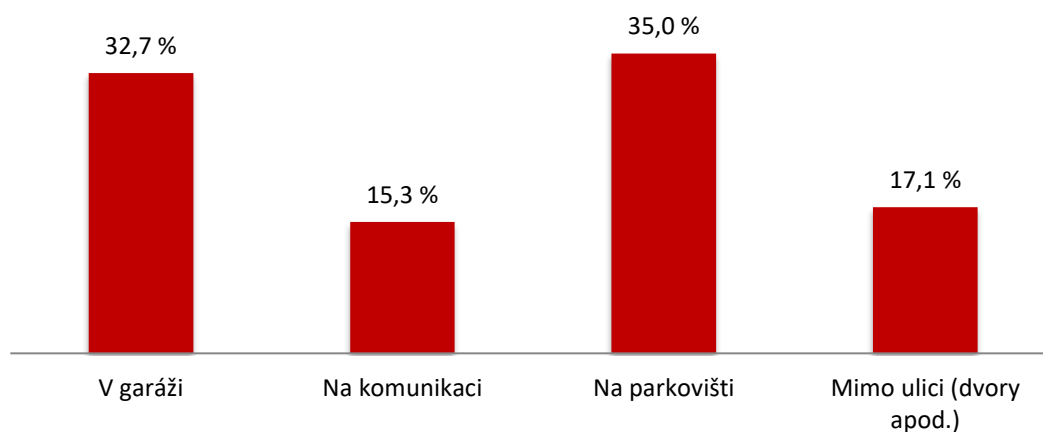

Počet jízdních v domácnosti

Posledním výsledkem této studie je indikátor znázorňující obvyklý způsob parkování osobních automobilů v jednotlivých domácnostech. Výsledky naznačují, že největší část osobních automobilů vlastněná domácnostmi je odstavována **na parkovišti** (35 %) a v **garáži** (32,7 %).

Obvyklý způsob odstavování osobních automobilů

Závěry

Podíl počtu cest autem je titulkovým indikátorem mobility a místní přepravy. **Titulkový indikátor** „zastupuje“ celý rozsáhlý indikátor ECI A.3. Je možné jej uvádět samostatně, pokud není prostor či zájem o publikování řady dílčích indikátorů, které tvoří souhrnný indikátor *Mobilita a místní přeprava cestujících* nebo jako součást celkového pohledu na úroveň mobility ve městě. Výsledek titulkového indikátoru (29,7 %) je v porovnání s jinými městy, ve kterých se stejné šetření provádělo, **mírně pozitivní hodnota**. Porovnání lze provést na výsledkovém indikátorovém portále <http://indikatory.ci2.co.cz>.

Příznivá hodnota titulkového indikátoru vypovídá dále o tom, že další mnohem větší část osob v Krnově se dopravuje prostřednictvím **alternativ v individuální motorové dopravě**. Jedná se zejména o pěší způsob dopravy a pomocí jízdního kola. Dohromady obě možnosti tvoří téměř 60 % všech cest. Pokud k těmto dvěma možnostem přičteme i cesty vlakem a autobusem zjistíme, že pomocí **udržitelných způsobů** dopravy je uskutečněno 70 % cest.

Občané Krnova cestují zejména **po městě** (80,5 % cest). Zajímavým faktem je, že lidé nakupují, kulturně se vyžívají, navštěvují lékaře a sportují zejména ve městě a z jedné třetiny dojíždějí mimo město za zaměstnáním. Cesty vlakem jsou činěny pouze mimo město a cesty autobusem i automobilem z jedné třetiny rovněž.

Použitý dotazník

Dotazníkové šetření: Mobilita a místní přeprava Krnov 2017

krnov

Město Krnov

CI2, o.p.s.

Mobilita

Vážení spoluobčané, žádáme Vás, abyste věnovali několik minut svého času vyplnění tohoto dotazníku, jehož cílem je u vzorku obyvatel anonymně ověřit, **jaké cesty a jakým dopravním prostředkem podnikají obvykle v běžný pracovní den.**

Naším cílem je zmapovat všechny věkové skupiny obyvatel, je-li to ve Vašich možnostech, vyplňte prosím dotazníky pro celou rodinu včetně seniorů a dětí (pro každou osobu jeden dotazník).

Sociodemografické otázky – prosím zaškrtněte:

- Pohlaví:** Muž Žena **Věk:** _____
- Zaměstnání a sociální postavení:** Žák / student Zaměstnaný / podnikatel Nezaměstnaný V domácnosti
 Důchodce Na mateřské / rodičovské dovolené Ostatní
- Dokončené vzdělání:** Základní Vyučen/a Střední Vyšší odborné Vysokoškolské
- Bydliště (část města):** Pod Bezručovým vrchem Pod Cvilinem Krásné Loučky

1. Vyplňte prosím následující tabulku za **běžný pracovní den.** Tabulka se vyplňuje za všechny

Prosím, vyplňte do níže umístěné tabulky pouze Vaše cesty v běžný pracovní den, které měly určitý cíl, nikoliv procházka po okolí či vyvenčení psa.

Cesta číslo:	Důvod cesty (*)	Způsob dopravy (**)	Autem: počet cestujících v autě (***)	Po městě / Mimo město (****)	Doba cesty (hh:mm)	Uražená vzdálenost (km)
1						
2						
3						
4						
5						
6						

(*) Důvod cesty:

- Škola, školka, jesle
- Práce, služební jednání
- Rekreace / sport
- Kultura, ostatní
- Nákup, vyřizování
- K lékaři
- Zpáteční cesta

(**) Způsob dopravy:

- Pěšky
- Na kole
- Na motocyklu nebo mopedu
- Automobilem
- Taxikem
- Autobusem
- Vlakem

(***) Autem: počet cestujících v autě – odpovídají pouze ti, co u způsobu dopravy uvedli autem

(****) 1 – Po městě, 2 – Mimo město

2. Kolik hodin jste v uplynulém roce nalétal(a) dopravním letadlem (pracovně, na dovolenou atd.)? _____

3. Vyplňte prosím následující tabulku Tabulku vyplňuje jen jeden člen domácnosti

Prosím, vyplňte do níže umístěné tabulky počet dopravních prostředků, které vlastníte nebo provozujete pro osobní účely (i služební vozidlo) a u vozidel označte křížkem způsob jejich odstavování.

1	Počet osobních vozidel (vč. dodávek)	
2	Obvyklý způsob odstavování vozidel (vlastníte-li více os. vozidel udělejte tolik křížků v příslušných kolonkách, kolik vozidel vlastníte, vlastníte-li např. os. vozidlo a dodávku – u křížku týkající se odstavování dodávky doplňte zkratku dod.)	v garáži
		na komunikaci
		na parkovišti
		mimo ulici (dvory apod.)
3	Počet motocyklů	
4	Počet jízdních kol	